

Lorca torna a Figueres

El passat curs, uns alumnes dels grups d'enriquiment del centre van desenvolupar un projecte consistent en elaborar un recorregut per la ciutat que recordés el pas de Federico García Lorca per Figueres; aquest projecte es va concretar en una aplicació per mòbil i en un llibre publicat per la Universitat de Girona dins de la seva col·lecció d'*Itineraris literaris autoguiats*. El passat dijous 4 d'abril, un selecte grup de membres del Club de lectura, acompanyats de pares, professors i dels autors d'aquest treball, van tenir l'oportunitat de recórrer aquells espais emblemàtics de la ciutat on el cèlebre poeta va viure unes intenses jornades.

L'excursió va començar a la Plaça de la Palmera, on dona la balconada de la casa on van viure els Dalí; si García Lorca va venir a Figueres va ser a causa de la intensa relació que, als anys vint, mantenia amb el jove pintor surrealista. Ambdós es van conèixer a Madrid, a la Residencia de Estudiantes, i coincidint amb les vacances de Setmana Santa de l'any 1925, Salvador Dalí va convidar el seu amic a passar uns dies a la ciutat i a Cadaqués. Davant de la casa de Figueres, la Joana Oliveras, una de les autores del treball, va llegir fragments dels textos que va escriure l'Anna Maria Dalí rememorant aquells anys. Igualment es va recordar que, precisament en el vestíbul d'aquest edifici va tenir lloc la primera lectura amb públic de la primera gran obra de teatre de Lorca, *Mariana Pineda*, un esdeveniment organitzat pel notari Dalí, el pare del pintor.

La ruta va continuar pel carrer Caaamaño on es va fer una petita aturada a la casa natal del pintor –allà hi va viure fins als vuit anys–, per arribar més tard a la part baixa de la Rambla on l'Èlia Gràvalos, autora també, va llegir textos del mateix Lorca on el poeta, en unes cartes adreçades a l'Anna Maria Dalí, recordava la magnífica impressió que li havia causat aquest bulevard. El recorregut va continuar fins a la part alta de la Rambla on un altre dels autors de l'itinerari, en Blai Higuera, va explicar la intensa relació que tenien els Dalí amb la sardana; el notari Dalí editava sardanes d'en Pep Ventura i fins i tot guardava, com un veritable tresor la tenora del creador de la sardana moderna.

La tarda era plenament primaveral, feia sol i, de tant en tant, queien quatre gotes; les bruixes potser es pentinaven mentre vam arribar a la cafeteria Astoria, on abans estava ubicat el prestigiós Hotel Comercio. Una altra de les autores, la Laia Genover, va explicar com el darrer dia que el poeta de Granada va estar a Figueres l'any 1925, el pare Dalí li va organitzar un sopar d'homenatge. En aquell any Lorca era només un jove poeta, una figura emergent, però a Figueres va ser rebut i tractat com el que seria amb el temps, un dels més grans autors del segle XX. En aquest sopar memorable el poeta va fer una de les primeres lectures públiques d'alguns dels versos del memorable *Romancero gitano*, tres anys abans que es publicés el llibre.

El recorregut ens va dur fins al Teatre-Museu Dalí on, a les portes i envoltats de turistes i visitants, vam recordar com el poeta i el pintor no només van tenir una intensa relació sinó que es van influir artísticament. Dalí va pintar quadres prenent a Lorca com a model i aquest va escriure una arrauxada *Oda a Salvador Dalí* que vam poder llegir mentre sonaven les campanes de l'església de Sant Pere.

El nostre itinerari per la ciutat ens va dur fins a la darrera etapa, el Museu del Joguet de Catalunya. Allà es conserva a don Osito Marquina en una magnífica vitrina que repassa els primers vint anys de Salvador Dalí, però també a l'exterior de l'edifici hi ha una planxa d'acer que reproduïx la silueta d'aquest osset de drap de lorquiana història. Aquest joguet era el preferit de l'Anna Maria Dalí, i quan Lorca va venir a Figueres ella li va ensenyar al poeta com un tendre record de la seva infància. Quan el poeta el va veure va descobrir que tenia una certa retirada al dramaturg Eduardo Marquina, bon amic de la família Dalí, i va decidir batejar-lo com don Osito Marquina. A ell, en diverses ocasions, el poeta li va enviar divertides cartes.

Federico García Lorca va venir a Figueres en tres ocasions, un cop l'any 1925 i dues vegades l'any 1927, i ho va fer arran de la seva intensa amistat amb Salvador Dalí. Gairebé cent anys després d'aquesta efemèride, els integrants del Club de lectura vam tenir l'oportunitat de reviure aquesta visita inoblidable.